

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**Збірник наукових праць
Одеського регіонального інституту
державного управління**

Випуск 2(50)

2012

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 353:342.553(477.73)

Микола Круглов

РЕГІОНАЛЬНІ СКЛАДОВІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: З ДОСВІДУ РОБОТИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ У 2010–2012 РОКАХ

В статті розглядається стратегія економічного і соціального розвитку Миколаївської області по період до 2015 р. Аналізується державна регіональна політика як складова внутрішньої політики України на прикладі Миколаївської області.

Ключові слова: державна регіональна політика, стратегія економічного і соціального розвитку і інвестиційна політика.

Постійна проблема

У березні 2012 року виповнилось 2 роки, як сформована у нинішньому складі Миколаївська облдержадміністрація приступила до виконання визначених законодавством функцій. Були сформульовані пріоритетні напрями, на яких, у межах повноважень, зосереджено організаційну роботу підрозділів державної влади, а також органів місцевого самоврядування, керівників підприємств і установ області, малого бізнесу, громадських організацій населення.

Мета

У даній статті висвітлені окремі аспекти та методи здійснення організаційно-розпорядчої діяльності по соціально-економічному розвитку області.

Відповідно до завдань і положень Програми Президента України В.Ф. Януковича «Україна для людей», Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», згідно із заходами, передбаченими у планах-графіках реалізації Програми економічних реформ, розробленими Комітетом з економічних реформ при Президенті України, в області затверджено рішенням обласної ради від 25.03.11 № 3 **Програму економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2011–2014 роки «Миколаївщина-2014».**

Стан виконання цієї Програми знаходиться на постійному контролі голови облдержадміністрації, розглядається на засіданнях колегії облдержадміністрації, колегіях галузевих управлінь облдержадміністрації, засіданнях постійних профільних комісій обласної ради.

З метою стимулювання розвитку районів та міст обласного значення існує система моніторингу показників соціально-економічного стану районів та міст.

В області на 1 січня 2012 року розроблено та діє 57 Програм з питань соціально-економічного і культурного розвитку області.

Для забезпечення збалансованого соціального розвитку області, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів облдержадміністра-

цією проводиться робота щодо короткострокового та довгострокового прогнозування розвитку регіону. В області розроблена **Стратегія економічного і соціального розвитку Миколаївської області на період до 2015 року.** З метою організації виконання Стратегії щороку розпорядженнями голови облдержадміністрації затверджуються відповідні заходи щодо її виконання. Двічі на рік готується та надається голові облдержадміністрації та голові обласної ради зведена інформація про стан виконання Стратегії для інформування та розгляду на постійних комісіях.

З метою приведення обласної Стратегії у відповідність до Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» прийнято розпорядження голови облдержадміністрації від 19.07.11 «Про створення робочої групи з актуалізації Стратегії економічного і соціального розвитку Миколаївської області на період до 2015 року».

Розроблений проект Стратегії розглядався на засіданні Комітету з економічних реформ при облдержадміністрації, громадській раді при облдержадміністрації, раді з питань взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Миколаївській області та розміщений на сайті облдержадміністрації.

Актуалізовану Стратегію економічного і соціального розвитку Миколаївської області на період до 2015 року затверджено рішенням обласної ради від 28.12.11.

Готується розпорядження голови облдержадміністрації про затвердження заходів щодо реалізації актуалізованої Стратегії.

З метою узгодження загальнонаціональних та регіональних цілей, визначення правових, економічних та організаційних засад державної регіональної політики як складової внутрішньої політики України прийнято розпорядження голови облдержадміністрації «Про створення робочої групи з розроблення Стратегії економічного і соціального розвитку Миколаївської області на період до 2020 року».

В області **приведено в систему роботу по втіленню у життя «доручень виборців», наданих депутатам місцевих рад різних рівнів.**

«Доручення виборців» враховано при розробці планів і програм економічного та соціального розвитку відповідних територій, складанні бюджетів, при підготовці рішень з інших питань. Основні «доручення виборців» окремим розділом включено до Програми економічного і соціального розвитку Миколаївської області на 2011–2014 роки «Миколаївщина-2014».

Основний сенс «доручень виборців» полягає у реалізації першочергових заходів: ремонті доріг, забезпеченні водопостачання та водовідведення, зовнішньому освітленні, газифікації, ремонті та поліпшенні матеріально-технічної бази шкіл і ДНЗ, забезпеченні належного медичного обслуговування тощо.

За станом на січень 2011 року на контролі облдержадміністрації знаходилось 3609 «доручень виборців». Протягом 2011 року кількість «доручень виборців» збільшувалась та доповнювалась.

Протягом року виконано 2092 доручення, що становить 51% від загальної кількості. В 2012 році заплановано вибудувати практичну, творчу роботу органів місцевої влади в системну та щоденну, спрямувавши ресурси держави, місцевого самоврядування, депутатів, громадських організацій, партій та спонсорів на добрі справи для людей. Навіть створено естетично оформлений «Календар добрих справ на 2012 рік», який має нагадувати керівникам на необхідність виконання взятих зобов'язань.

Що таке «Добра справа»? У моєму розумінні – це справа, зроблена для людей! Цей «Календар добрих справ», створений за принципом тижневика, націлений вибудувати всю практичну, творчу роботу органів місцевої влади в системний та щоденний стан, спрямувати всі ресурси та зусилля держави, органів місцевого самоврядування, депутатів, громадських організацій, партій та окремі спонсори на благо людей, на виконання наказів виборців.

Звичайно, не кожного дня спускаються судна, здається в експлуатацію житло, дороги, запалюються факели нових газопроводів, вводяться в дію підприємства, школи, дитячі садки, об'єкти охорони здоров'я, культури, спорту.

Однак у полі зору державних службовців, працівників органів місцевого самоврядування, депутатів повинні щодня перебувати будівництво та реконструкція об'єктів життєдіяльності, питання водо- і теплозабезпечення, енергозбереження, вуличного освітлення, забезпечення шкільними автобусами, інвалідними візками та будівництво пандусів для людей з особливими потребами, дитячих та спортивних майданчиків, лазень, криниць, громадських туалетів, укладення тротуарної плитки і, звичайно ж, створення нових робочих місць. Словом, все те, що працює на комфорт, сервіс, здоров'я, культуру та інші щоденні потреби людини.

Ця робота передбачає не тільки планування, а й жорсткий щоденний моніторинг зробленого, причому як на обласному, так і на рівні кожного села, селища, міста та району.

Тільки таким чином можна завоювати повагу та довіру наших громадян. Саме на це владу націлює програма Президента України В.Ф. Януковича «Україна – для людей!»

З метою комплексного розв'язання завдань соціально-економічного розвитку області та концентрації фінансових ресурсів з державного і місцевих бюджетів та інших джерел в області проводиться робота по підготовці **Угоди щодо регіонального розвитку Миколаївської області між Кабінетом Міністрів України та Миколаївською обласною радою** за визначеними пріоритетними напрямками.

Реалізація пріоритетних напрямів дозволить не тільки комплексно вирішувати найактуальніші проблеми області, але й підвищити інвестиційну привабливість регіону. Це надасть поштовх для створення об'єктів різного профілю і забезпечить зайнятість населення.

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 2 квітня 2010 року створено **Комітет з економічних реформ при Миколаївській облдержадміністрації**. У складі комітету працюють 7 робочих груп, які очолюють заступники голови облдержадміністрації. Напрями роботи визначено відповідно до напрямів роботи Комітету з економічних реформ при Президентові України.

В області також створено та працюють міські та районні комітети з економічних реформ. У 2011 році ними проведено близько 70 засідань, на яких розглядалися

актуальні питання соціально-економічного розвитку районів і міст за напрямками реформування.

У рамках роботи запроваджено практику проведення розширених засідань районних та міських комітетів з економічних реформ за участю відповідального секретаря та членів комітету з економічних реформ при облдержадміністрації.

В області вибудовано системну роботу, направлену на оптимізацію відносин органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування. Створено Раду з питань взаємодії органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Миколаївській області, до складу якої входять голови облдержадміністрації та обласної ради, голови всіх райдержадміністрацій та районних рад, міські (міст обласного значення) голови. Протягом 2011 року проведено 6 засідань Ради. Всі вони були виїзними.

Подібні ради створено в Баштанському, Братському, Вознесенському, Жовтневому, Кривоозерському, Миколаївському, Очаківському, Первомайському та Снігурівському районах. В більшості випадків вони зарекомендували себе, як дієвий інструмент злагодженої роботи. У 2012 році цей позитивний досвід планується розповсюдити в інших районах.

Багато поточних питань розглянуто на засіданнях **колегії облдержадміністрації** та оперативних нарадах. У 2011 році за підсумками колегій надано 679 протокольних доручень. З 731 питання життєдіяльності області видані розпорядження голови облдержадміністрації, при цьому значна частина з них попередньо узгоджувалась з громадськістю, а практично всі публікувались на офіційному сайті облдержадміністрації. Для інформації: у 2011 році на виконання в місцевих органах виконавчої влади області знаходилося: 363 Закони України, 115 Указів Президента України, 56 Розпоряджень Президента України, 214 постанов КМУ, 83 розпорядження КМУ, більше 1200 доручень КМУ.

У 2011 році започатковано практику проведення оперативних нарад з керівниками області **в режимі відеоконференції**, що суттєво, майже втричі, скоротило кількість їх викликів до обласного центру, відповідно зекономивши кошти по статті «відрядження».

Важливим моментом забезпечення ефективного управління є виважена **робота з кадрами** та кадрове забезпечення, залучення молодих людей до влади. Облдержадміністрацією посилена увага приділяється комплектуванню органів влади якісними кадрами, в першу чергу, з урахуванням думки депутатського корпусу місцевих рад. Але з різних причин прийшлося змінити 8 голів райдержадміністрацій.

Претенденти на вакантні посади заступників голів райдержадміністрацій у процесі погодження їх призначення в обов'язковому порядку проходять співбесіди в провідних структурних підрозділах апарату облдержадміністрації і з заступниками голови облдержадміністрації з відповідного напрямку роботи. З 2010 року запроваджено проведення стажування цієї категорії осіб в підрозділах облдержадміністрації. Голови райдержадміністрацій проходять стажування в Кабінеті Міністрів України та Адміністрації Президента України. Під постійним контролем знаходиться здійснення професійного навчання працівників всіх ланок управління.

З серпня 2011 року з метою надання організаційно-методичної та практичної допомоги, узагальнення позитивного досвіду роботи запроваджено практику проведення виїзних **«днів апарату» облдержадміністрації в райдержадміністраціях області**. Протягом серпня–лис-

топада 2011 року проведено 5 таких заходів, в кожному з яких взяло участь по 12 керівників відділів та управлінь облдержадміністрації. Інформацію про типові недоліки, виявлені під час проведення виїзних «днів апарату» облдержадміністрації в райдержадміністраціях, розглянуто на засіданні Ради взаємодії в грудні 2011 року.

Вагоме місце в діяльності облдержадміністрації займає **цілеспрямована інвестиційна політика**. Робота щодо формування системного підходу у сприянні інвестиційній діяльності здійснюється облдержадміністрацією завдяки впровадженню програмно-цільового підходу та налагодженню взаємовигідного співробітництва з інвесторами і центральними органами виконавчої влади, відповідальними за реалізацію інвестиційних проектів загальнодержавного значення.

З метою створення сприятливих умов для залучення і ефективного використання вітчизняних та іноземних інвестицій для розвитку економіки діє рада вітчизняних та іноземних інвесторів при облдержадміністрації.

Питання щодо впровадження інвестиційних проектів на території області та їх вплив на розвиток економіки регіону розглянуто під час розширеного засідання комітету з економічних реформ при облдержадміністрації за участю Президента України В.Ф. Януковича (17 травня 2011 року).

Проведено роботу з підготовки інвестиційних паспортів міст та районів області як середньострокових планів соціально-економічного розвитку територій. Оновлення інвестпаспортів проводиться щокварталу.

Основним механізмом підвищення рівня розвитку підприємництва в області є **Програми підтримки малого підприємництва на 2011-2012 роки**. На цей час на території області діють 1 обласна, 19 районних та 5 місцевих (міст обласного значення) Програм підтримки малого підприємництва на 2011-2012 роки.

Відповідно до заходів Програми основні зусилля протягом 2011 року були спрямовані на спрощення процедури входження в бізнес, усунення зайвих регуляторних бар'єрів на шляху розвитку підприємництва, удосконалення дозвільної системи у сфері господарської діяльності.

Облдержадміністрацією проведено роботу щодо удосконалення регуляторних процесів на місцевому рівні. Організовано прискорений перегляд регуляторних актів. Всього на території області переглянуто 4450 регуляторних актів, з яких 4129 регуляторних актів в установленому порядку анульовано.

Запроваджено діалог між владою та бізнес-колами шляхом постійних зустрічей з представниками громадських об'єднань підприємців області, на яких обговорюються основні проблеми, з якими стикаються підприємці під час здійснення своєї діяльності та заходи щодо створення умов для поліпшення підприємницького клімату. Створена та діє Регіональна рада підприємців при облдержадміністрації.

Особлива увага приділяється питанню отримання адміністративних послуг, в тому числі документів дозвільного характеру.

Проведено роботу щодо інвентаризації адміністративних послуг, що надаються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Сформовано реєстр адміністративних послуг.

З метою скорочення часу та витрат підприємців на їх отримання в області забезпечено роботу 24 дозвільних центрів з видачі документів дозвільного характеру. Вжито заходів щодо призначення 29 державних адміністраторів.

У забезпечення організації виконання соціальних ініціатив Президента України, зокрема, щодо налагодження адресної та випереджальної допомоги людям, які її потребують, основним та найбільш продуктивним надбанням структури соціального захисту населення області залишаються **сільські (селищні) центри соціального захисту населення**. В області діють 305 центрів, які охоплюють кожен сільську раду.

Враховуючи те, що прийом документів для призначення різних видів допомоги та послуг здійснюється безпосередньо за місцем проживання, громадяни не витрачають кошти на проїзд до місця розташування районних служб та організацій, що надають послуги. При цьому має місце і моральний аспект: отримувачами допомог та послуг є особи похилого віку, інваліди, яким тяжко не тільки матеріально, але й фізично дістатись до потрібної інстанції в районному центрі. Завдяки функціонуванню сільських центрів робота щодо соціального захисту жителів сіл здійснюється не за їх зверненнями, а внаслідок виявлення спеціалістами осіб, потребуючих соціальної підтримки.

Таким чином, на всіх рівнях (області – району – села) продовжує діяти єдина вертикаль, яка забезпечує чітку та оперативну, без зайвих формальностей, взаємодію основних підрозділів у сфері соціального захисту.

2011 року забезпечено збереження структури системи соціального захисту населення із сільськими (селищними) центрами соціального захисту.

Миколаївська облдержадміністрація неодноразово зверталася до Кабінету Міністрів України та Міністерства соціальної політики України щодо збереження існуючої структури в Миколаївській області.

Як результат, у рамках проведення подальшого реформування системи соціальної підтримки «Планом дій Ради Європи для України на 2011–2014 роки» передбачено проведення протягом 2012–2013 років експерименту щодо вдосконалення системи надання соціальних послуг. Миколаївська область визначена однією з пілотних областей у даному експерименті.

Проведення експерименту полягає в реорганізації (злитті) територіальних центрів соціального обслуговування населення (надання соціальних послуг) і центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та утворення Центру соціальних послуг.

Після завершення експерименту та за результатами проведеного моніторингу будуть надано рекомендації щодо доцільності подальшого запровадження подібної організаційної структури надання соціальних послуг в усіх регіонах України, як національної моделі та внесення змін до чинного законодавства України.

Забезпечено належне виконання законодавства стосовно реалізації конституційного права громадян на звернення до органів державної влади. Важливим індикатором ефективності дії влади є показник зведеної чисельності звернень громадян на 100 тис. населення. По Україні цей осереднений показник складає 8,1 тис. звернень на 100 тис. населення, по Миколаївській області – 3,2 тис.

У повному обсязі задовольняються всі запити громадян на доступ до публічної інформації.

Забезпечено успішний соціальний діалог та взаємодію з найбільш численними та авторитетними громадськими організаціями: профспілки, ветеранські організації, організації роботодавців, молодіжні організації, національно-культурні товариства, релігійні організації. Позитивним чинником є співпраця органів влади та органів місцевого самоврядування з інститутами грома-

дяньського суспільства через роботу у дорадчих органах, створених при облдержадміністрації: громадська рада, громадська гуманітарна рада, рада старійшин та ін.

На належному рівні забезпечено гласність та доступ представників ЗМІ до інформації щодо діяльності облдержадміністрації. В області діє Програма підтримки засобів масової інформації та забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування на 2011–2015 роки, яка реалізується у повному обсязі.

⇨ Попереду багато спільної роботи. Очікується не проста, напружена робота в аграрному секторі, продовження реалізації та початок нових інвестиційних проектів у галузі транспорту, енергетики, харчової та переробної промисловості, водопостачання тощо. Так, наприклад, у 2012 році необхідно освоїти 120 млн грн на газифікацію населених пунктів у 13 районах області. Це у 100 разів більше, ніж за попередні 5 років. Все це потрібно робити одночасно з реформуванням системи освіти, охорони здоров'я, ЖКГ, місцевої та центральної влади, дерегуляцією підприємництва, реформою податкового, митного законодавства, судострою, але цього вимагає час і суспільство.

УДК 353:351.8624

Микола Костяк

**ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИКОНАННЯ
У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ ДІЙ
НА 2011 РІК ПО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ
ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ
НА 2010–2014 РОКИ
«ЗАМОЖНЕ СУСПІЛЬСТВО,
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА,
ЕФЕКТИВНА ДЕРЖАВА»**

Розглядаються підсумки соціального та економічного розвитку Херсонської області в 2011 р.

Ключові слова: ефективність ДУ, інвестиційна політика, програма економічних реформ.

Проведення системних економічних реформ потребує глибоко модернізації практично всіх галузей економіки, системи державного управління, без якої неможливо створити конкурентоспроможну, стрімко зростаючу економіку, забезпечити гідні умови життя для мешканців регіону.

Якщо аналізувати хід реформ у Херсонській області, то слід зазначити, що в цілому темпи їх упровадження, терміни виконання заходів відповідають загальнодержавним.

Враховуючи аграрну спрямованість економіки області, велику питому вагу сільського населення, пріоритетним напрямом роботи обласної державної адміністрації було визначено прискорений розвиток агропромислово-

го комплексу і на його базі – відродження села та розбудову соціальної сфери.

У 2011 році аграрії Херсонщини досягли значних показників, зібравши рекордний врожай зернових – 2,5 млн тонн. Виробництво валової продукції агропромислового комплексу збільшилося на 1 млрд грн і склало 5,2 млрд грн. Сільгосптоваровиробники області зібрали близько 2-х млн тонн овоче-баштанної продукції. За обсягами цієї продукції область посідає перше місце серед областей України. Таких показників досягнуто за рахунок впровадження нових прогресивних технологій, розширення використання систем краплинного зрошення, площі яких зросли до 23,7 тис. га, або майже 50% від загальнодержавного рівня.

Щорічне збільшення обсягів виробництва плодово-овочевої продукції вимагає створення ефективної системи логістики.

У 2011 році побудовано і вже функціонує цілий ряд плодовоовочесховищ у господарствах області потужністю від 1 до 50 тис. тонн, загальна потужність яких становить більше 200 тис. тонн. Крім того, започатковано проект з будівництва Херсонського оптового ринку сільськогосподарської продукції, перша черга якого передбачає створення дрібнооптового та фермерських ринків з середньодобовим товарообігом до 5,0 тис. тонн, овочесховища на 50 тис. тонн, і найголовніше – регіонального інформаційно-маркетингового центру. У 2012 році буде продовжено будівництво логістичного центру ТОВ «Грін Тім» в м. Каховці потужністю до 200 тис. тонн.

Створення розгалуженої мережі логістичних центрів сільськогосподарської продукції на території області та складів її зберігання потребує розвитку транспортної інфраструктури.

У 2011 році відновлено роботи з реконструкції ділянки автомобільної дороги державного значення М-14 Одеса–Мелітополь–Новоазовськ (на Таганрог) від м. Херсона до кордону з Миколаївською областю, введено в експлуатацію ділянку протяжністю 4,7 км, завершуються роботи з будівництва шляхопроводу та облаштування під'їздів до нього при перетинанні залізничної колії поблизу села Посад-Покровське Білозерського району.

Для покращення умов руху автомобільного транспорту на дорогах області створено комунальне підприємство Херсонської обласної ради «Автоматизована система диспетчерського управління транспортом в Херсонській області». Функціонування зазначеного підприємства дозволить запровадити дієвий контроль за роботою автомобільного пасажирського транспорту загального користування.

Розпочато впровадження Генеральної схеми розвитку ДП «Херсонський морський торговельний порт», яка дозволить вдвічі збільшити потужності порту з вантажо-переробки.

Надзвичайно важливою соціальною проблемою є реформування житлово-комунального господарства.

Особлива увага приділяється питанню створення об'єднань співвласників багатоповерхових будинків (ОСББ).

На початок 2011 року створено 523 об'єднання, що становить 27% від загальної площі житлових будинків.

З метою надання юридичної, практичної, методичної допомоги керівникам ОСББ у березні 2011 року зареєстровано громадську організацію – Херсонську обласну спілку «Спільна справа».

Схвалено проекти Статуту Фонду підтримки ОСББ в Херсонській області та Положення про порядок використання коштів цього Фонду.